

Van Vierssen op IWA-congres: Heeft de watersector een Higgs-deeltje nodig?

De onderzoeksgemeenschap van natuurkundigen achter het Higgs-deeltje dat deze zomer ontdekt werd, haalde er flink de publiciteit mee. Wim van Vierssen, directeur van KWR Watercycle Research Institute, vroeg zich af of de bedrijven en organisaties in de watersector mensen wel weten te boeien met hun missie? In zijn toespraak op 20 september tijdens het tweejaarlijkse IWA-wereldcongres in Busan (Zuid-Korea) ging Van Vierssen vooral in op de uitdaging de hele wereldbevolking van gezond en veilig drinkwater te blijven voorzien en de weg die de watersector volgens hem zou moeten inslaan.

rest waren de tekortkomingen al bekend en zijn versterkingsmaatregelen in voorbereiding of uitvoering. De wettelijke beschermingsnorm zelf vraagt in delen van Nederland ook aandacht. De waterveiligheidsnormen dateren grotendeels uit het midden van de vorige eeuw; sindsdien is het aantal mensen achter de dijken flink toegenomen, de economie gegroeid en het geïnvesteerd vermogen fors gestegen. Eerste studies naar kosten en baten van waterveiligheid en naar risico's voor slachtoffers laten zien dat het niet nodig is de normen overal te verhogen.

Zoetwatervoorziening

De landbouw loopt gemiddeld 400 miljoen euro per jaar aan opbrengsten mis door droogte. Ook in andere sectoren en aan de natuur kan schade ontstaan door gebrek aan zoet water, of laag water op de rivieren (binnenvaart). Een te lage grondwaterstand veroorzaakt schade aan funderingen in bebouwd gebied. In de vorige rapportage (Deltaprogramma 2012) is al geconstateerd dat het huidige beleid tegen de grenzen aanloopt. Dit pleit voor het aanpassen van de huidige strategie. Het Deltaprogramma 2013 bevat voorstellen voor mogelijke strategieën voor de toekomstige zoetwatervoorziening, samen met mogelijke maatregelen om het watersysteem robuuster te maken. Dat kunnen bijvoorbeeld ingrepen zijn om de watervoorraad van het IJsselmeer beter te benutten, de waterverdeling in het hoofdwatersysteem te optimaliseren of de zoutindringing in het westen verder te beperken en alternatieve wateraanvoeren te realiseren. Ook voor de 'hoge gronden' waar wateraanvoer ingewikkeld of onmogelijk is, zijn mogelijke maatregelen in beeld gebracht.

“We leven in een wereld waarin de wetenschap niet automatisch gezaghebbend is”, zegt Wim van Vierssen. “Dat betekent dat we onszelf moeten waarmaken en laten zien dat de wetenschap de mensheid verder helpt. We leven ook in een kenniseconomie: kennis wordt steeds belangrijker en verspreid zich over de wereld. Een derde aspect van de huidige tijd is dat de druk op de aarde toeneemt. Problemen als klimaatverandering, droogte, verstedelijking en milieuvuiling kunnen niet langer wachten op een oplossing.” Het gevolg is volgens Van Vierssen dat de watersector voor een immense opgave staat. “De sector zelf is klein en sterk gefragmenteerd, maar wel nieuwsgierig, goed georganiseerd en van levensbelang. De vraag is: hoe zorgen we ervoor dat de efficiëntie met het gebruik van de drinkwaterbronnen toeneemt, zodat we bij een groeiende wereldbevolking nog altijd voldoende schoon drinkwater hebben voor iedereen.”

Binnen de International Water Association (IWA) zou bovengenoemde vraag ook centraal moeten staan, stelt Van Vierssen. Gedreven door nieuwsgierigheid en pragmatisme, én door vraag en aanbod aan elkaar te verbinden, moeten nieuwe initiatieven, zoals het European Innovation

Partnership on Water en het samenwerkingsmodel Watershare (zie kader) leiden naar antwoorden. Andere sectoren moeten worden aangetrokken en bovenal moet de rol van 'regisseur' IWA veranderen. “De meer dan 13.000 leden komen uit alle landen en vertegenwoordigen alle disciplines. Maar kijk eens naar hun culturele achtergrond. Uit onderzoek van KWR en IWA blijkt dat de helft van de leden uit Angelsaksische landen komt. We praten met z'n allen over innovatie, maar zetten Azië, Zuid-Amerika en Afrika buitenspel. Daarnaast zitten relatief veel wetenschappers aan tafel en weinig leden vanuit de nutsbedrijven, de (rijks)overheid en maatschappelijke instellingen. Om te komen tot een (Water) Resource Efficient Society kunnen we niet op dezelfde voet doorgaan. Dát is onze 'Higgs', daar moeten we aandacht voor vragen”, concludeert Van Vierssen. **zie ook de column op pagina 20**

Prijs voor Waternet

Tijdens het IWA-congres in Busan ontving Jan Peter van der Hoek (Waternet) de IWA Sustainability Award uit handen van IWA-voorzitter Glen Daigger. Van der Hoek kreeg deze internationaal hoog gewaardeerde prijs voor een artikel waarin hij beschrijft hoe Waternet werkt aan een duurzame watercyclus door energie uit water te benutten.

Wim van Vierssen en Bjornar Eikebrokk van SINTEF (Noorwegen) die kort daarvoor afspraken rond de uitwisseling van kennis, ervaring en netwerken aan de watersector en het publiek ondertekenden.

KWR presenteerde op het IWA-congres Watershare: een initiatief tot uitwisseling van kennis, ervaring en netwerken door kennisinstututen uit de hele wereld aan de watersector en het publiek, met als doel het bevorderen van een gezonde en duurzame samenleving. Enkele van de instrumenten van Watershare zijn de 'Zoethouder', duurzame levering van zoet water in een zoute omgeving, en de stadsblauwdruk, die toont wat steden op het gebied van water goed en fout doen, zodat ze elkaars prestaties kunnen vergelijken.